Munhälsa och orofacial funktion hos personer med Tuberös skleros

Rapport från observationsschema | 78 observationsscheman

Synonym

ICD-10 Q85.1

Beräknad förekomst 10:100 000 levande födda.

Allmänna symtom Förändringar kan finnas i ett enda eller flera organ och de kan vara små eller stora. Exempel på organ som kan vara påverkade är hjärnan, njurarna, hjärtat, ögonen, lungorna, naglarna och huden. Hudförändringar är vanligast medan de mest påtagliga funktionshindren är epilepsi, utvecklingsstörning och autism eller autistiska drag. Hyperaktivitet är ett stort problem hos nästan hälften av alla med svår TSC. Bristande impulskontroll med raseriutbrott är också ett mycket vanligt symtom.

Orofaciala/ odontologiska symtom Emaljförändringar i form av små gropar, så kallade pits, är vanligt. Fibrom kan ses i tandköttet, särskilt i framtandsområdet. Bencystor i käkbenet kan förekomma. Tal- och språkutvecklingen är ofta försenad, många talar inte alls. Ätsvårigheter och salivläckage är vanligt.

Orofacial/ odontologisk behandling

- Det är viktigt att personer med TSC tidigt får kontakt med tandvården för förstärkt förebyggande vård.
- Pits i emaljen behöver sällan åtgärdas.
- Fibrom som ger symtom kan behöva tas bort.
- Röntgen av käkarna rekommenderas när barnet är sex-sju år för bedömning av eventuella bencystor och avvikande tandframbrott.
- Munmotorisk träning och stimulering kan vara aktuellt vid ätsvårigheter, talsvårigheter och salivläckage.
- Tal-, språk- och kommunikationsträning är ofta motiverat.
- Ät- och sväljsvårigheter utreds och behandlas av specialistteam på sjukhus eller habilitering.

Källor

MHC-basen Ovanliga diagnoser Dokumentation-Ågrenska Teng et al. Dermatological and Dental Aspects of the 2012 International Tuberous Sclerosis Complex Consensus Statements. JAMA Dermatology 2014; 150:1095-1101.

Åldersfördelning

Antal: 78

Åldrar: 3 - 56

♂ (46)

♀ (32)

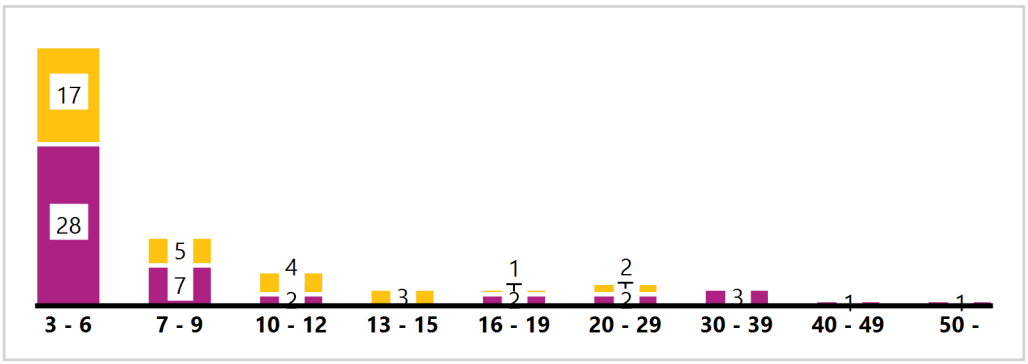

Sammanfattning

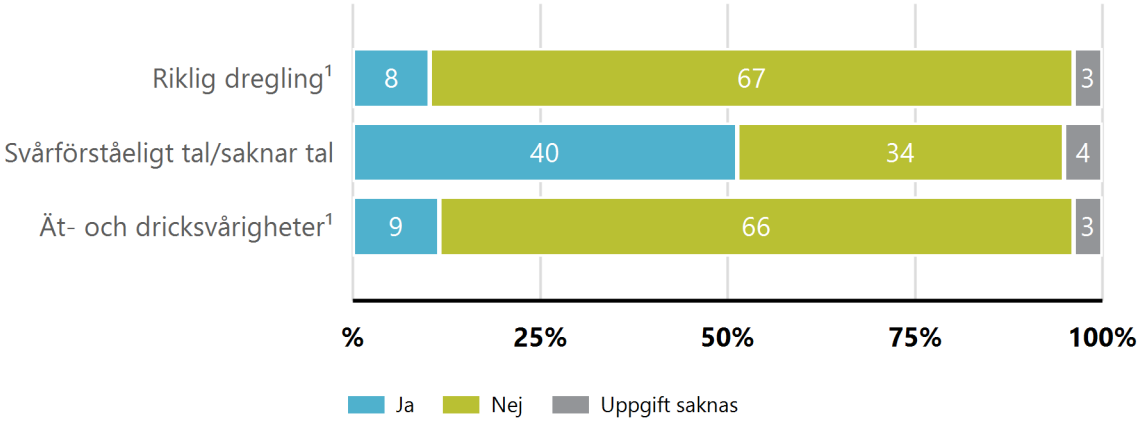

Viss försiktighet bör iakttas vid tolkning av diagrammet eftersom antal individer är färre än 100.

[1] Inrapporterat via frågeformulär

Accept vid tandundersökning

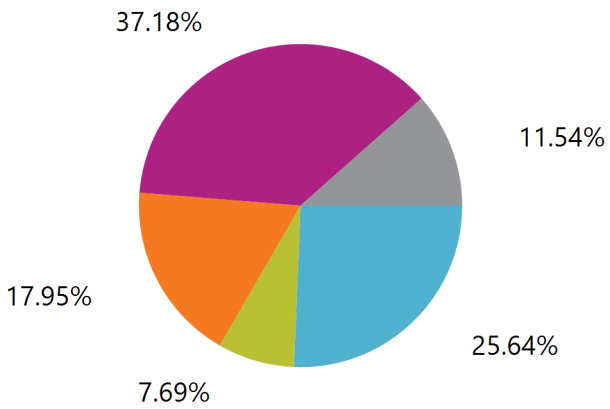

	Antal
Ingen	20
Negativ	6
Motvilligare	14
Positiv	29
Uppgift saknas	9
Summa:	78

Munhälsa

Karies

		3-6 år	7-12 år	13-19 år	>19 år
deft Antal mjölktänder med karies eller fyllning	**Undersökta**	45	18		
	Antal med deft=0	43	16		
	Medelvärde	0.2	0.3		
	Standardavvikelse	0.9	0.6		
	Uppgift saknas	20	6		
DMFT Antal permamenta tänder med karies eller fyllning	**Undersökta**		18	6	9
	Antal med DMFT=0		17	2	3
	Medelvärde		0.3	3.3	3.9
	Standardavvikelse		1.2	4.2	3.1
	Uppgift saknas		6	0	2

Munhälsoindex[1]

	0	1	2	3	4	5	6	Uppgift saknas	Antal
Tandsten	10	1	0	0	1	1	0	65	37
Gingivit	7	2	1	2	0	0	0	66	37
Plack	9	1	2	0	1	0	0	65	37
Slitage	10	3	0	0	0	0	0	65	37

TANDSTEN
Tandstensindex baserat på förekomsten av tandsten på utsidan (buccalt) vid 6 indikatortänder. 0 anger total avsaknad av tandsten, 6 anger tandsten vid samtliga indikatortänder.

GINGIVIT
Gingivitindex (tandköttsinflammation) baserat på förekomsten av blödning vid sondering på utsidan (buccalt) vid 6 indikatortänder. 0 anger ingen blödning, 6 anger blödning vid samtliga indikatortänder.

PLACK
Plackindex baserat på förekomsten av synligt plack på utsidan (buccalt) vid 6 indikatortänder. 0 anger total avsaknad av plack, 6 anger plack vid samtliga indikatortänder.

SLITAGE
Slitageindex, sammanvägning av tandslitage i 6 olika segment i bettet. Bedöms enbart i permanenta bettet, ej i mjölktänder. En sammanvägning baserad på den bedömning som finns i flest segment.

0: inget tandslitage eller försumbar nötning av emaljen i något av segmenten
1: tydligt slitage av emaljen, eventuellt in till dentin på enstaka ställen.
2: slitage av dentinen upp till 1/3 av kronans höjd.
3: Slitage av dentinet mer än 1/3 av kronans höjd. Om 3 förekommer i något segment anges 3 som SI.

[1] Uppgiften införd i version 2 (2008) av observationsschemat.

Bettförhållanden

	Antal
Neutralbett	47
Överbett	12
Underbett	3
Uppgift saknas	16
Summa:	**78**

Maximal gapning

Barn yngre än 10 år

	Antal
-20	0
21-30	0
31-40	10
41-50	10
51-	0
Uppgift saknas	37
Summa:	**57**

Barn från 10 år och vuxna

	Antal
-20	0
21-30	0
31-40	4
41-50	2
51-	2
Uppgift saknas	13
Summa:	**21**

Profil[1]

	Antal
Normal	21
Konvex	5
Konkav	0
Uppgift saknas	4
Summa:	**30**

Underkäkens lutning[1]

	Antal
Normal	20
Ökad	1
Minskad	3
Uppgift saknas	13
Summa:	**37**

[1] Uppgiften införd i version 2 (2008) av observationsschemat.

Talsvårigheter

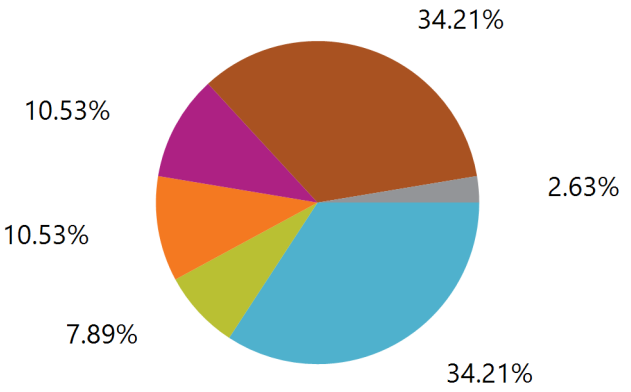

	Antal
Saknar tal	26
Mycket svårförståeligt tal	6
Svårförståeligt tal	8
Något otydligt tal	8
Inga svårigheter	26
Uppgift saknas	2
Summa:	**76**

Kliniska variabler

Antal Ja-svar

	Totalt = 78(%)	♂ = 46 (%)	♀ = 32 (%)	Uppgift saknas
Öppen mun i vila	26 (33)	14 (30)	12 (38)	0
Öppet bett	17 (22)	10 (22)	7 (22)	14
Låg tonus i läpparna	13 (17)	7 (15)	6 (19)	0
Glesställning	9 (12)	4 (9)	5 (16)	17
Nedsatt rörlighet i tungan	7 (9)	3 (7)	4 (12)	19
Låg tonus i tungan	6 (8)	3 (7)	3 (9)	10
Högt gomvalv	4 (5)	4 (9)	0 (0)	19
Trångställning	4 (5)	3 (7)	1 (3)	18
Ansiktsasymmetri	3 (4)	2 (4)	1 (3)	1
Nedsatt stabilitet i nacken	2 (3)	1 (2)	1 (3)	0
Djupbett med gingival kontakt	2 (3)	1 (2)	1 (3)	16
Låg tonus i tuggmuskulaturen	1 (1)	1 (2)	0 (0)	24
Smalt gomvalv	1 (1)	1 (2)	0 (0)	22
Hög tonus i tungan	1 (1)	0 (0)	1 (3)	9
Hög tonus i läpparna	1 (1)	1 (2)	0 (0)	0
Kort tungfrenulum	1 (1)	1 (2)	0 (0)	18

NOT-S

Total mean score: 1.64

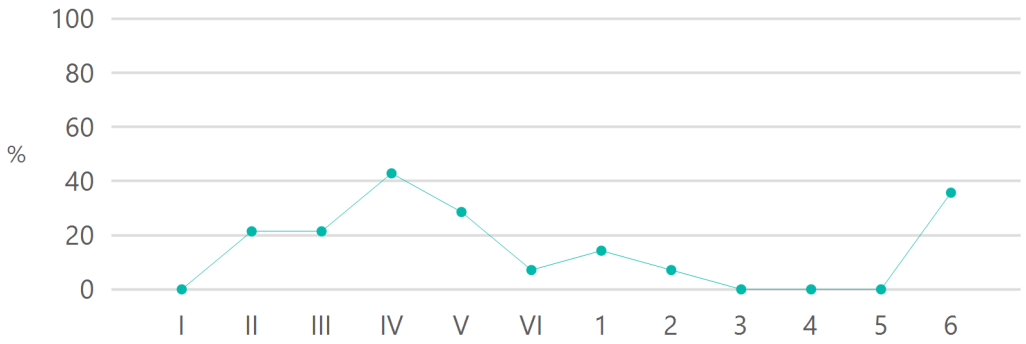

Antal: 14
Åldrar: 4 - 34

♂ (8)
♀ (6)

NOT-S intervju

		Antal	%
I	**Sensorik**	0	0.0%
II	**Andning**	3	21.4%
III	**Vanor**	3	21.4%
IV	**Tuggning och sväljning**	6	42.9%
V	**Dregling**	4	28.6%
VI	**Muntorrhet**	1	7.1%

NOT-S undersökning

		Antal	%
1	**Ansiktet i vila**	2	14.3%
2	**Näsandning**	1	7.1%
3	**Mimik**	0	0.0%
4	**Tuggmuskel- och käkfunktion**	0	0.0%
5	**Oral motorik**	0	0.0%
6	**Tal**	5	35.7%

Rapport baserad på data hämtade ur Mun-H-Centers faktabas om munhälsa och orofacial funktion hos personer med sällsynta diagnoser, MHC-basen. Insamling av data har skett via tandläkare och logoped genom ifyllande av orofacialt observationsschema.